

Stockholms
stad

Årsrapport 2015

Hägersten- Liljeholmens stadsdelsnämnd

Rapport från
Stadsrevisionen

Nr 17, 2016

Dnr 3.1.2-60/2016

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I ”årsrapporter” för nämnder och ”granskningspromemorior” för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Fördjupade granskningar som sker under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd

Årsrapport 2015 för Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Revisorerna i revisorsgrupp 3 har avslutat revisionen av Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnds verksamhet under 2015.

Revisorerna har den 16 mars 2016 behandlat bifogad årsrapport och överlämnar den till Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd för yttrande senast 2016-06-30. Kopia på den revisionsberättelse som överlämnats till kommunfullmäktige bifogas.

På uppdrag av revisorerna i revisorsgrupp 3.

Ulf Bourker Jacobsson
Ordförande

Thomas Bonell
Sekreterare

Sammanfattning

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Sammantaget bedöms att Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att det ekonomiska utfallet ligger i nivå med budget och att fullmäktiges övriga verksamhetsmål i huvudsak nås.

Genomförd granskning visar emellertid att nämndens arbete med sjukfrånvaron inte är helt tillfredsställande. Bristerna är dock inte av sådan omfattning att det påverkar den sammantagna bedömningen.

Intern kontroll

Nämndens interna kontroll bedöms ha varit tillräcklig. Nämnden bedöms i huvudsak ha fungerande rutiner för intern styrning och kontroll. Några utvecklingsområden har dock identifierats, bl.a. prognossäkerheten i nämndens tertialrapporter samt efterlevnad av stadens riktlinjer för direktupphandling.

Bokslut och räkenskaper

Bokslut och räkenskaper bedöms i allt väsentligt vara rättvisande samt följer gällande regler och god redovisningssed.

Innehåll

Årets granskning	1
Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi	1
Intern kontroll	5
Bokslut och räkenskaper	8
Uppföljning av tidigare års granskning	8
Bilaga 1 - Bedömningskriterier	1
Bilaga 2 - Årets granskningar	1
Bilaga 3 - Uppföljning av lämnade rekommendationer	1

Årets granskning

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi
- Intern kontroll
- Bokslut och räkenskaper

Revisionen har utförts enligt kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt reglementet för stadsrevisionen och god revisionsred i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning av nämnden. Kriterier för bedömningen redovisas i *bilaga 1*.

I rapporten redovisas översiktligt resultatet av revisionsårets grundläggande och fördjupade granskningar. De granskningar som genomförts under revisionsåret redovisas närmare i *bilaga 2*.

En uppföljning av hur nämnden har beaktat rekommendationer från tidigare års granskning redovisas översiktligt i rapporten och mer detaljerat i *bilaga 3*.

De förtroendevalda revisorerna har träffat representanter för nämnden i samband med genomgång av 2014 års granskning och avstämning inför år 2015 samt med anledning av det prognostiserade underskottet i tertialrapport 1.

Granskningsledare har varit Helena Lind vid revisionskontoret och Richard Vahul vid PwC.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer, gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Bedömningen avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

Sammantaget bedöms att Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Bedömningen grundar sig på att det ekonomiska utfallet ligger i nivå med budget och att fullmäktiges övriga verksamhetsmål i huvudsak nås.

Ekonomiskt resultat

Nämnden redovisar följande budgetutfall och avvikelser för år 2015:

Mnkr	Budget 2015	B o k s l u t 2 0 1 5			Budget-avvikelse 2014
		Utfall	Avvikelse		
Driftbudget					
Kostnader	2 058,2	2 098,4	-40,2	2,0 %	-39,2
Intäkter	281,8	321,2	39,4	14,0 %	34,7
Verksamhetens nettokostnader	1 776,4	1 777,2	-0,8	0,0 %	4,5
Avskrivningar	10,2	10,0	0,2	2,0 %	0,1
Internräntor	1,9	1,3	0,6	31,6 %	0,1
Driftbudgetens nettokostnader	1 788,5	1 788,5	0,0	0,0 %	-4,3
Justerat netto, efter resultatöverföringar		1 787,9	0,6	0,0 %	-0,1
Investeringsplan					
Utgifter	26,3	28,1	-1,8	6,8 %	1,3
Inkomster	0,0	1,0	1,0	0,0 %	0,0
Nettoutgifter	26,3	27,1	-0,8	3,0 %	1,3

Av ovanstående redovisning framgår att nämndens utfall avviker med 0,6 mnkr i förhållande till budgeten. Utfallet visar att budgethållningen har varit tillräcklig.

De största avvikelserna finns inom verksamhetsområdena individ- och familjeomsorg (-19,6 mnkr), övrig verksamhet (19,8 mnkr), äldreomsorg (-15,2 mnkr), ekonomiskt bistånd (-12,0 mnkr) samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning (8,9 mnkr).

Underskottet inom individ- och familjeomsorgen finns främst inom barn- och ungdomsenheten (-18,4 mnkr), vars underskott dubblerats jämfört med föregående år. Enligt nämndens redovisning beror avvikelserna på högre kostnader för insatser och placeringar samt ökade personalkostnader med anledning av det ökade antalet flyktingar. Vuxenheten som också redovisar underskott (-3,2 mnkr) har haft höga kostnader för boende och behandlingsinsatser för bland annat unga med samsjuklighet. Andelen hemlösa har även varit hög och medfört kostnader för olika boendeformer. Inom övrig verk-

samhet har bland annat verksamhet för stöd till personer som utsätts för våld i nära relation haft en del kostsamma placeringar.

Överskottet som redovisas för övrig verksamhet utgörs av medel som har reserverats för extraordinära kostnader som omstruktureringkostnader samt en förvaltningsgemensam buffert. Enbart 0,2 mnkr har använts för omstrukturering av lokaler under året.

Äldreomsorgens underskott finns till största delen inom utförarsidan. Ett antal servicehuslägenheter och platser på vård- och omsorgsboende har stått tomma under året, vilket har medfört intäktsbortfall. Underskottet inom beställarsidan beror, enligt nämndens redovisning, i huvudsak på fler placeringar på vård- och omsorgsboenden med demensinriktning. Fler äldre med ökade behov av omsorg har önskat bo kvar i hemmet, vilket inneburit ökade kostnader för hemtjänsten genom dubbelbemanning och ökade insatser på nätterna.

Underskottet inom ekonomiskt bistånd beror, enligt nämndens redovisning, på kostnader för tillfälliga boenden samt ökat medelbidrag per hushåll.

Överskottet inom stöd- och service till personer med funktionsnedsättning beror bland annat på budgethållningsåtgärder, ökad försäljning av platser, lägre personalkostnader för vikarier och ett antal nya brukare inom daglig verksamhet.

Resultatenheternas samlade nettoresultat för året är ett underskott om 3,9 mnkr. Till 2016 överförs 5,2 mnkr för förskolans resultatenheter, 10,9 mnkr från den sociala omsorgens resultatenheter och 1,2 mnkr för äldreomsorgens resultatenheter. Nämnden har i bokslutet för 2015 täckt ett underskott om 3,3 mnkr för avvecklingen av resultatenheten inom hemtjänsten.

Nämnden har i huvudsak förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

Verksamhetsmässigt resultat

Nämndens resultat för 2015 bedöms i allt väsentligt förenligt med de mål som fullmäktige fastställt. Bedömningen grundas på en granskning av nämndens verksamhetsberättelse samt på övriga granskningar som har genomförts under året.

I verksamhetsberättelsen anges att nämnden har bidragit till att kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål har uppfyllts. Samtliga

verksamhetsmål utom fyra har uppfyllts. Revisionskontoret anser att nämndens bedömning är rimlig.

”Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande” bedöms av nämnden uppfyllas delvis till följd av att andelen förskolelärare minskar, att nämnden inte når upp till kommunfullmäktiges mål om antalet förskolebarn per anställd samt att personalens bedömning av ”förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling” har försämrats från föregående år.

”Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla” bedöms av nämnden uppfyllas delvis. Den höga arbetsbelastningen har inneburit att biståndsbedömarna har prioriterat bort registrering av uppföljningen i DUR (Dokumentation, Utvärdering och Resultat), vilket medfört att nämnden inte uppfyller målen om andel enskilda som har fått stöd i enlighet med sitt beslut inom socialpsykiatri. Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes har sjunkit sedan 2014. Andelen uppnådda delmål inom socialpsykiatri är även låg i förhållande till övriga stadsdelsnämnder.

”Stockholm är klimatneutralt” bedöms av nämnden uppfyllas delvis vilket beror på att årsmålet för andel av stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling inte har uppnåtts.

”Stockholm är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor” bedöms av nämnden uppfyllas delvis vilket främst beror på att sjukfrånvaron och delar av resultatet från medarbetarenkäten inte uppnår årsmålen. Sjukfrånvaron har ökat väsentligt under året dels avseende antal långtidssjukskrivna personer samt i procent. Per bokslut 2015 uppgår den långa sjukfrånvaron till 9,1 procent (7,7 procent år 2014) vilket är väsentligt högre än stadens (4,4 procent) och nämndens årsmål (6,9 procent).

Revisionskontoret har granskat nämndens arbete med sjukfrånvaron, se *bilaga 2*. Nämndens arbete med sjukfrånvaron bedöms utifrån granskningen inte vara helt tillfredställande. Nämnden rekommenderas att ta fram en samlad strategi för arbetet med sjukfrånvaron samt säkerställa att enheterna har en samlad, tydlig och fortlöpande dokumentation av vidtagna åtgärder vid sjukfrånvaro. De brister som har noterats är inte av en sådan omfattning att de väsentligen påverkar bedömningen av nämndens verksamhetsmässiga resultat.

Biståndsbeslut som inte verkställs

Stadsdelsnämnderna ska enligt socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) rapportera till inspektionen för vård och omsorg (IVO) och revisorerna gynnande biståndsbeslut som inte har verkställts inom tre månader från nämndens beslutsdatum.

Per det tredje kvartalet 2015 har nämnden rapporterat elva ej verkställda ärenden enligt SoL, sex avser individ och familjeomsorg och fem avser äldreomsorg. Vidare rapporterar nämnden två ej verkställda ärenden enligt LSS. Ärendena avser insatserna boende respektive korttidsvistelse.

Nämnden har under året inte tilldelats några vitesdomar.

Ej verkställda beslut har under året rapporterats till revisorerna och anmälts till nämnden.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. En tillräcklig intern kontroll innebär att kontrollen är aktiv och ändamålsenlig. Att arbetet med den interna kontrollen är strukturerat samt integrerat i organisationen, system och det löpande arbetet. Den interna kontrollen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs samt att en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten lämnas.

Sammanfattningsvis bedöms att nämndens interna kontroll har varit tillräcklig. De iakttagelser som ligger till grund för denna bedömning redovisas nedan. Av redovisningen framgår att vissa brister har noterats vad gäller prognossäkerheten i nämndens tertialrapporter samt efterlevnad av stadens riktlinjer för direktupphandling. Bristerna är dock inte av den omfattningen att de påverkar den sammanfattande bedömningen.

En del i nämndens interna kontroll är att säkerställa en ändamålsenlig styrning och kontroll av ekonomi och verksamhet. En granskning av nämndens verksamhetsplan för år 2015 visar att nämndens egna mål ansluter till kommunfullmäktiges mål för den verksamhet som nämnden bedriver. Nämnden har delvis fastställt uppföljningsbara mål för ekonomi och verksamhet. Nämnden har enbart fastställt indikatorer till ett fåtal av nämndmålen. Där indikatorer saknas finns emellertid aktiviteter och/eller förväntat resultat. Revisionskontoret bedömer att nämndens verksamhetsplan utgör ett ända-

målsenligt styrdokument med relevant information om verksamhetens ekonomi och prestationer.

Nämnden har en i huvudsak tillfredsställande uppföljningsstruktur. Ekonomi, verksamhet och kvalitet följs systematiskt upp i samband med nämndens månads- och tertialrapporter. Uppföljning av egen verksamhet sker årligen genom verksamhetsuppföljning och brukarundersökningar. Inga väsentliga avvikelser har noterats under årets verksamhetsuppföljning. Däremot har revisionskontoret vid en genomgång av resultaten i verksamhetsuppföljningen noterat att ett antal förbättringsområden har identifierats i samband med verksamhetsuppföljningarna. Dessa har inte lyfts fram i de sammanfattade bedömningarna för respektive enhet. Uppföljning av verksamhet som uppdragits åt annan att utföra sker årligen i enlighet med stadens gemensamma uppföljningsmodell. Inga väsentliga avvikelser har noterats under årets verksamhetsuppföljning.

Årets uppföljningar har identifierat ekonomiska problem inom verksamheterna individ- och familjeomsorg, äldreomsorg och ekonomiskt bistånd. Under 2015 beslutade nämnden om budgethållningsåtgärder med 2 procent för nämndens samtliga verksamheter, med undantag för förskolan och beställarenheterna inom social omsorg och äldreomsorg samt utförarenheterna med myndighetsutövning. Varje enhet har tagit fram egna åtgärdsplaner för att minska kostnaderna oavsett prognostiserat underskott eller ej. Vidtagna åtgärder har emellertid inte varit tillräckliga för att minska underskotten inom verksamheterna individ- och familjeomsorg, äldreomsorg och ekonomiskt bistånd. Det finns därutöver ännu ingen plan för hur nämnden ska hantera de tomma servicehuslägenheterna eller platserna på vård- och omsorgsboendet.

Mot bakgrund av nämndens prognostiserade underskott i samband med tertialrapport 1 har en konsult, på uppdrag av stadsledningskontoret, tagit fram en rapport som belyser nämndens ekonomiska situation. Rapporten visar bland annat avvikelser vad gäller storleken på personalstyrka inom flera verksamhetsområden, att de tomma platserna inom äldreomsorgen är kostnadsdrivande samt att nämndens ledning och styrning kan utvecklas. Förvaltningen arbetar, enligt uppgift, med åtgärder för att hålla kostnaderna nere utifrån rapporten. Det finns dock ingen dokumenterad åtgärdsplan.

Nedanstående sammanställning visar att prognossäkerheten i nämndens tertialrapporter har varit bristfällig under året. I samband med tertialrapport 1 prognostiserade nämnden ett underskott om

21,2 mnkr efter resultatdisposition och beräknade budgetjusteringar. I tertiärrapport 2 prognostiserade nämnden ett underskott om 13,5 mnkr före resultatdisposition och beräknade budgetjusteringar. Nämndens prognos har sedermera varierat från månad till månad. Den sammantagna bedömningen är därför att nämndens prognossäkerhet har varit bristfällig under året. Revisionskontoret noterar att ett arbete med att utveckla och förbättra prognoserna har inletts inom förvaltningen.

Mnkr	Tertiärrapport 1 2015	Tertiärrapport 2 2015	Bokslut 2015	Avvikelse T2 - bokslut	
Driftbudget					
Kostnader	2 040,7	2 112,8	2 098,4	14,4	0,7 %
Intäkter	249,5	326,9	321,2	-5,7	1,7 %
Verksamhetens nettokostnader	1 791,2	1 785,9	1 777,2	8,7	0,5 %
Avskrivningar	10,2	10,2	10,0	0,2	2,0 %
Internräntor	1,9	1,9	1,3	0,6	31,6 %
Driftbudgetens nettokostnader	1 803,3	1 798,0	1 788,5	9,5	0,5 %
Justerat netto, efter resultatöverföringar	1 801,9	1 785,9	1 787,9	-2,0	0,1 %
Investeringsplan					
Utgifter	26,3	26,3	28,1	-1,8	6,8 %
Inkomster	0,0	0,0	1,0	1,0	
Nettoutgifter	26,3	26,3	27,1	-0,8	3,0 %

Nämnden antog i december 2015 ett nytt system för internkontroll. Ärendet innehåller bl.a. uppgifter om ansvar, planering, uppföljning samt genomförandet av den interna kontrollen. Granskningen visar att nämndens arbete med riskanalys och internkontrollplan i huvudsak är tillräckligt.

Nämndens uppföljning av internkontrollplan 2015 redovisas som bilaga till verksamhetsberättelsen. Kontrollområden omfattar bland annat ofrivillig deltid, sjukfrånvaro, hantering av övertalighet samt inköp. En rutinbeskrivning för hantering av förtroendekänsliga poster har upprättats utifrån att stickprovskontroller visat att attest inte alltid sker enligt förvaltningens rutiner. Sammanfattningsvis visade kontrollerna inte på några väsentliga avvikelser.

Ett antal granskningar har genomförts av nämndens interna kontroll, se *bilaga 2*. Granskningarna omfattar avtalstrohet och internkontroll inom stadsmiljö, utbetalning av försörjningsstöd, intäktsredo-

visning, analys av transaktioner på konton av ekonomisk eller förtroendekänslig betydelse samt lönetillägg/ob/jour/beredskap. Ett antal brister har noterats i samband med granskningarna, framför allt vad gäller avtalstrohet och internkontroll inom stadsmiljö. I granskningen har bland annat framkommit att det finns brister i efterlevnaden av stadens riktlinjer för direktupphandling. Bristerna är dock inte av sådan omfattning att de väsentligt påverkar bedömningen av nämndens interna kontroll. I *bilaga 2* sammanfattas revisionskontorets granskningar med bedömningar och lämnade rekommendationer.

Bokslut och räkenskaper

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om nämndens bokslut är rättvisande samt om räkenskaperna är upprättade enligt kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Sammanfattningsvis bedöms att bokslut och räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande. Bedömningen baseras på en granskning av nämndens bokslut och på de övriga granskningar som genomförts under året.

Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av nämndens verksamhet har utmynnat i ett antal rekommendationer. Revisionskontoret gör årligen en uppföljning och bedömning av hur nämnden har beaktat rekommendationerna, se *bilaga 3*.

Uppföljning visar att nämnden i huvudsak har beaktat revisionens rekommendationer.

Bilaga 1 - Bedömningskriterier

Revisionskontorets bedömningskriterier

För avsnitten Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi och Intern kontroll används följande bedömningar:

<i>Tillfredsställande/Tillräcklig</i>	Kriterierna är i allt väsentligt uppfyllda
<i>Inte helt tillfredsställande/ Inte helt tillräcklig</i>	Brister finns som måste åtgärdas
<i>Inte tillfredsställande/ Inte tillräcklig</i>	Väsentliga brister finns som måste åtgärdas omgående

För avsnittet Bokslut och räkenskaper gäller följande bedömningar:

<i>Rättvisande, Inte helt rättvisande eller Inte rättvisande</i>
--

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Bedömningen avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

- Nämndens resultat lever upp till fullmäktiges mål, beslut, och riktlinjer.
- Nämnden genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Nämndens verksamhet har bedrivits enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.
- Nämnden har haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd, förvaltningsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs samt att en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten lämnas.

- Nämnden genomför årligen en riskanalys som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås.
- Nämndens organisation har en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter som bidrar till att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Nämndens verksamhetsplan överensstämmer med fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget. Nämnden har för varje verksamhetsområde fastställt mätbara/uppföljningsbara mål för ekonomi och verksamhet.
- Nämnden följer kontinuerligt och systematiskt upp ekonomi, verksamhet och kvalitet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Nämnden har ett fungerande informations- och kommunikationssystem för styrning, kontroll och uppföljning av verksamheten.
- Nämnden har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Nämnden följer upp den interna kontrollen systematiskt och regelbundet för att säkra att den fungerar på ett betryggande sätt.

Bokslut och räkenskaper

Nämndens redovisning är upprättad enligt lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

- Nämndens bokslut är rättvisande.
- Nämndens räkenskaper är upprättade enligt kommunala redovisningslag och god redovisningssed.

Bilaga 2 - Årets granskningar

Granskningar och projekt under perioden april 2015 – mars 2016

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Sjukfrånvaro

En granskning har genomförts av nämndens arbete med sjukfrånvaron. Granskningen visar att arbetet med sjukfrånvaron utgår ifrån stadens rehabiliteringsprocess. Nämnden saknar dock en samlad strategi för arbetet.

Nämndens arbete med sjukfrånvaron utgår ifrån förebyggande insatser genom den årliga arbetsmiljöutbildningen, friskvårdsinsatser samt rehabiliteringsåtgärder under sjukskrivning. Granskningen visar dock att det saknas en samlad, tydlig och fortlöpande dokumentation av vidtagna åtgärder vid sjukfrånvaro. Dokumentationen vid enheterna är viktig för att säkerställa kontinuitet och att åtgärder vid sjukfrånvaro även går att följa vid eventuella chefsbyten. Det är enligt förvaltningen svårt att få ner sjukfrånvaron till följd av att flera långtidssjukskrivna inte kan återgå till arbete trots rehabiliteringsinsatser.

Sammanfattningsvis bedöms nämndens arbete med sjukfrånvaron inte vara helt tillfredställande. Nämnden rekommenderas att ta fram en samlad strategi för arbetet med sjukfrånvaron. Vidare bör nämnden säkerställa att enheterna har en samlad, tydlig och fortlöpande dokumentation av vidtagna åtgärder vid sjukfrånvaro.

Intern kontroll

Avtalstrohet och internkontroll inom stadsmiljö

En granskning har genomförts av om nämnden har rutiner som säkerställer att avtal med upphandlade entreprenörerna inom stadsmiljö följs och att det finns en tillräcklig intern kontroll inom verksamhetsområdet.

I granskningen har en analys gjorts av inköp inom stadsmiljöverksamheten för år 2014 som visar att det finns en lojalitet mot tecknade avtal. Granskningen visar även att nämnden har rutiner för att följa upp att leverantörerna fullgör sina åtaganden enligt tecknade avtal avseende såväl ekonomi som kvalitet i utförda

tjänster. Enligt anvisningarna till stadens upphandlingspolicy ska även utförarens seriositet fortlöpande följas upp ekonomiskt och juridiskt under avtalsperioden. Granskningen visar dock att nämnden inte löpande utför seriositetskontroller av befintliga entreprenörer eller konsulter under avtalsperioden.

Granskningen visar att nämnden inte följer stadens riktlinjer för direktupphandling varken vad gäller rutin för upphandling eller dokumentation och avtal vid direktupphandling. Denna bedömning har gjorts mot bakgrund av att nämnden bland annat saknar en rutin för att infordra skriftlig offert från minst tre leverantörer vid direktupphandlingar som överstiger 30 000 kronor, att det förekommer inköp som det inte finns skriftliga beställningar för. Därtill förekommer det inköp till större belopp som det inte finns skriftliga avtal för.

I granskningen har det bland annat framkommit att det finns vissa brister i efterlevnad av stadens riktlinjer för direktupphandling. Den interna kontrollen bedöms därför inte vara helt tillräcklig för att säkerställa att upphandlingar utförs i enlighet med stadens regler. Dock bedöms nämnden ha rutiner för att säkerställa avtalstrohet inom stadsmiljön. Nämnden rekommenderas upprätta rutiner för direktupphandling som säkerställer att stadens riktlinjer efterlevs. Nämnden bör i enlighet med rutinerna för direktupphandling tillse att beställningar dokumenteras och att offerter, avtal eller andra för direktupphandlingar relevanta dokument diarieförs eller på annat sätt hålls ordnade så att de enkelt kan återfinnas. Vidare rekommenderas nämnden att teckna avtal vid direktupphandlingar till större belopp för att ge bättre förutsättningar för uppföljning och kravställande på entreprenörerna. Nämnden rekommenderas utföra seriositetskontroller av befintliga entreprenörer eller konsulter löpande under avtalsperioden.

Utbetalning av försörjningsstöd

En granskning har genomförts av nämndens interna kontroll avseende utbetalning av försörjningsstöd.

Granskningen visar att nämnden har dokumenterade riktlinjer och rutinbeskrivningar kring hantering och handläggningen av ekonomiskt bistånd. Det finns dokumenterade rutiner för den interna kontrollen. Alla kontroller dokumenteras och sparas i akten.

Granskningen visar att ansvaret för attester och behörigheter är tydligt. Den verifierande granskningen visar att regelverket för attest och beslut följs.

Utbetalningen av försörjningsstöd sker i ekonomisystemet Agresso utifrån information i verksamhetssystemet Paraplyet. Granskningen visar att det finns automatiska kontroller i systemet. Det saknas dock en rutin för kontroll avseende förändring av bankuppgifter för klienter i verksamhetssystemet. Den verifierande granskningen visar bl.a. att utbetalning har skett till angivet bankkontonummer som överensstämmer med förteckning från banken samt att beslut är avstämda och undertecknade.

Den sammanfattande bedömningen är att nämnden har en tillräcklig intern kontroll avseende utbetalning av försörjningsstöd. Nämnden rekommenderas dock att se över rutinen för uppföljning av bankkontonummer för att säkerställa utbetalningen alltid sker till rätt person.

Intäktsredovisningen

En granskning har skett av nämndens redovisning av intäkter. Granskningen visar att nämnden följer stadens riktlinjer för ekonomiskt förvaltning samt stadens tekniska anvisningar. Nämnden genomför kontroller av att intäkterna redovisas på rätt. Avvikelser mot budget följs upp av controller.

Den sammanfattande bedömningen är att nämndens interna kontroll av intäkterna är tillräcklig.

Analys av transaktioner på konton av ekonomisk eller förtroendekänslig betydelse

En granskning har skett av nämndens transaktioner på konton av ekonomisk eller förtroendekänslig betydelse. Kravet på fullständig verifikation avseende transaktioner som avser förtroendekänsliga poster bedöms enbart som delvis uppfyllt. Detta mot bakgrund av att det i granskningen framkommer att det finns redovisningstransaktioner som avser förtroendekänsliga poster som inte bedöms uppfylla kravet på en fullständig verifikation eftersom de bland annat saknar information om syfte och antal deltagare.

Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen i huvudsak är tillräcklig. Nämnden rekommenderas dock att säkerställa att redovisningstransaktioner som avser förtroendekänsliga poster uppfyller kravet på en fullständig verifikation, exempelvis bör information om syfte och antal deltagare framgå.

Lönetillägg/ob/jour/beredskap

En granskning av nämndens interna kontroll avseende lönetillägg/ob/jour/beredskap visar att den är i huvudsak tillräcklig. Rutinen i samband med löneutbetalningar bedöms som god. Bedömningen är även att det finns en hög kompetens hos de som sköter lönerna. Granskningen visar dock att personallistorna inte dokumenteras. Nämnden rekommenderas att införa en kontroll av att samtliga enheter följer stadens anvisningar avseende ”Att göra inför löneutbetalning-checklista”.

Bokslut och räkenskaper

Efterlevnad av stadens regler för redovisning

En granskning av efterlevnaden av stadens regler för redovisning visar att nämnden tillämpar stadens regler för redovisning av PRIO-medel, stimulansbidrag och övergång till komponentavskrivningar.

Bilaga 3 - Uppföljning av lämnade rekommendationer

Gransk- ningsår	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
ÅR 2013	Ramöppettider för förskolan och möjlighet till omsorg utanför ramtiden Nämnden bör rutinmässigt begära uppgift från förskolorna om öppettider och även tillfråga vårdnadshavarna om tiderna motsvarar behov samt tillhandahålla skriftlig info om barnomsorg på ob-tid.	X			Nämnden annonserar på hemsidan om alla förskolor samt har tagit upp och kollat öppettider vid verksamhetsbesök under året.	
ÅR 2014	Intern kontroll Revisionskontoret rekommenderar nämnden att under 2015 fatta beslut om sitt system för intern kontroll.	X			Nämnden tog beslut om system för intern kontroll i december 2015.	
ÅR 2014	Nationella kvalitetsregister inom äldreomsorgen Nämnden rekommenderas att i ökad omfattning i Senior Alert registrera åtgärder som planeras m.a.a. genomförda riskbedömningar samt att öka antalet enheter som registrerar i de nationella kvalitetsregistren.	X			Nämnden följer upp och redovisar enheternas arbete med registreringar i kvalitetsregistren i samband med tertialrapporter och verksamhetsberättelse. Enheternas arbete med registrering i kvalitetsregistren är ett fortsatt prioriterat förbättringsområde.	
ÅR 2014	Registerkontroll av personal inom förskolan Nämnden rekommenderas att införa en rutin för registerkontroll av personal inom förskolan samt att ta fram anvisningar för registerkontroll av inhyrda tjänster vid förskolorna.	X			Nya rutiner för registerkontroll samt anvisningar för registerkontroll av inhyrda tjänster vid förskolorna har införts.	
ÅR 2014	Uppföljning av lojalitet mot ramavtal inom individ- och familjeomsorg Nämnden rekommenderas att säkerställa tillförlitligheten i verksamhetsredovisningen i ekonomisystemet.	X			Ekonomienheten gör kontroller i samband med prognosgenomgångar och inför internkontrollbesök. Enhetschefer ansvarar för att kontrollera sina konteringar. Stickprover görs av ekonomiska transaktioner. Kontoplanen uppdateras kontinuerligt och enheterna informeras via intranätet. Ekonomiutbildning har genomförts för enhetschefer och nyckelpersoner.	
ÅR 2014	Behörighetsrutiner i Paraplysystemet - externa utförare inom socialtjänsten Nämnden rekommenderas att årligen och på plats följa upp och kontrollera hur de externa utförarna hanterar behörigheter i Paraplysystemet.	X			Förvaltningen genomför uppföljning av externa behörigheter tertialvis.	
ÅR 2014	Biståndsbeslut som inte verkställs Nämnden rekommenderas tillse att rapporteringen av ej verkställda beslut anmäls till hela nämnden. Av	X			Rutinerna för rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS har ändrats och rapportering anmäls i nämnden.	

Granskningsår	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
	anmälan bör framgå antal ärenden, vilken typ av insats som avses, varför ärendet inte verkställts samt hur länge ett ärende varit ej verkställt.					
ÅR 2014	Uppföljning av löner Nämnden rekommenderas att dokumentera den kontroll som görs av behörigheter i LISA-systemet.	X			Dokumentation sker av den kontroll som görs av behörigheter i LISA. Internkontroller görs av behörigheter: en gång per år på alla roller respektive beslutsattestanterna.	
ÅR 2015	Sjukfrånvaro Nämnden rekommenderas att ta fram en samlad strategi för arbetet med sjukfrånvaron samt säkerställa att enheterna har en samlad, tydlig och fortlöpande dokumentation av vidtagna åtgärder vid sjukfrånvaro.					2016
ÅR 2015	Avtalstrohet och internkontroll inom stadsmiljö Nämnden rekommenderas att upprätta rutiner för direktupphandling som säkerställer att stadens riktlinjer efterlevs. Nämnden bör tillse att beställningar dokumenteras och att offerter, avtal m.m. diarieförs eller på annat sätt hålls ordnade. Vidare rekommenderas nämnden att teckna avtal vid direktupphandlingar till större belopp samt utföra seriositetskontroller av befintliga entreprenörer eller konsulter löpande under avtalsperioden.					2016
ÅR 2015	Utbetalning av försörjningsstöd Nämnden rekommenderas att se över rutinen för uppföljning av bankkontonummer för att säkerställa utbetalningar av försörjningsstöd.					2016
ÅR 2015	Lönstillägg/ob/jour/beredskap Nämnden rekommenderas att införa en kontroll av att samtliga enheter följer stadens anvisningar avseende "Att göra inför löneutbetalning-checklista".					2016
ÅR 2015	Analys av transaktioner på konton av ekonomisk eller förtroendekänslig betydelse Nämnden rekommenderas säkerställa att redovisningstransaktioner som avser förtroendekänsliga poster uppfyller kravet på en fullständig verifikation.					2016

ÅR – Årsrapport

P - Projektrapport